

А.В. КЕРІМІ, студент, НТУ «ХП»;

Р.Ф. СМОЛОВИК, канд. екон. наук, проф. НТУ «ХП»

ВИЗНАЧЕННЯ ПРОЦЕДУРИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ СПРЯМОВАНОГО НА ЗНИЖЕННЯ РИЗИКУ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ

У статті аналізуються деякі проблеми фінансової стійкості, стабілізації банківської системи та забезпечення її безпеки.

Ключові слова: кредит, інвестиції, фінанси, фінансові ризики, стабільність, безпека.

Вступ. З урахуванням закономірностей функціонування грошей і грошового ринку, банків, банківської системи формується економічна політика держави взагалі і грошово-кредитна політика центрального банку зокрема, здійснюється державне регулювання всіх сфер економічного життя суспільства. Проблема забезпечення фінансової стійкості, надійності, стабільності банківської системи в цілому і кожного її суб'єкта зокрема стала особливо актуальною останнім часом. За даними досліджень МВФ, ще з 1980 р. більш ніж двох третин країн – членів фонду стикнулися з труднощами в банківському секторі. Щоб прийняти обґрунтоване рішення по здійсненню активних операцій з банками, тобто рішення, що відповідають обраному співвідношенню прибутковості і ризику, суб'єктам господарської діяльності і самому банку потрібно мати об'єктивну інформацію про фінансове положення своїх партнерів. Цьому служать публічні рейтинги банків, обумовлені спеціальними агентствами [1].

Ціль дослідження, постановка проблеми. Положення банку з'ясується з трьох позицій: кредитоспроможності, надійності комерційних паперів, наявності термінових боргів, значних депозитних сертифікатів, кредитних угод, документарних акредитивів і інших емітуємих інструментів; інвестиційної надійності для потенційних покупців акцій; надійності для корпорацій, що займаються страхуванням депозитів і ризиків банку. Оцінці підлягає кожен комерційний банк, що працює на ринку і залежить від ринку, тобто прагне одержати на ньому кошти.

© А.В. Керімі, Р.Ф. Смоліков. 2013

Матеріали дослідження. Функція забезпечення стабільності банківської діяльності та грошового ринку (стабілізаційна) пов'язана з надзвичайно високою ризикованістю банківської діяльності. Банки, на відміну від інших економічних суб'єктів, криють у собі підвищену загрозу дестабілізації власної діяльності, розладу усього грошового ринку, провокування загальноекономічної кризи. Тому кожний окремий банк не може виконувати стабілізаційної функції, а скоріше навпаки.

Виконання банківською системою стабілізаційної функції проявляється двоюко: у прийнятті низки законів та інших нормативних актів, що регламентують діяльність усіх її ланок – від центрального банку до вузькоспеціалізованих комерційних банків; у створенні дійового механізму державного контролю і нагляду за дотриманням цих законів та за діяльністю банків узагалі. На цій підставі створюються спеціальні механізми забезпечення стабільності банківської діяльності, які включають: страхування банківських ризиків, передусім кредитних; страхування банківських депозитів, насамперед фізичних осіб; створення внутрішньобанківських резервів для покриття збитків від кредитних ризиків; створення механізму обов'язкового резервування банківських депозитів; централізоване встановлення економічних нормативів з тих напрямів банківської діяльності, які пов'язані з найбільшими ризиками; створення централізованого нагляду і контролю за банківською діяльністю; створення механізму централізованого рефінансування комерційних банків; узаконення різних механізмів централізації банківського капіталу (створення консорціумів, картелів, трестів, концернів, холдингів). У цих заходах виявляється організаційно-правове забезпечення стабілізаційної функції банківської системи. Кожний із них може бути реалізований лише в межах системи і є специфічним інфраструктурним елементом, що перетворює сукупність банків у якісно нове явище – банківську систему. Банківська система взаємодіє з іншими системними структурами, з якими вона створює як підсистема більш загальне утворення – економічну систему в цілому. Це, зокрема, бюджетна система, податкова система, валютна система, торговельна система тощо.

Порівнюючи банківську підсистему з іншими, можна виявити в ній риси, які спільні для їх усіх, що підтверджує її системний характер, а також суто специфічні риси, які підкреслюють її банківську специфічність. Об'єктом кредиту може бути все, що має вартість, однак головним і най-

поширенішим об'єктом кредитних відносин виступають гроші як саме буття вартості. Кредитні відносини базуються на принципах, які є невід'ємною ознакою будь-якого кредиту (рис. 1).

Рис. 1. Основні принципи кредитних відносин

В сучасних умовах нестабільного зовнішнього середовища управління активами і пасивами банку має забезпечувати: розподіл економічного капіталу банку під ризики і підтримку адекватної платоспроможності з урахуванням балансових, ринкових і інших ризиків; моніторинг і управління активами і пасивами банку відповідно до поточних, середньо – і довгострокових бізнес-планів банку; визначення політики і інструкцій з управління ризиком ліквідності і фондами банку. Визначення процедури антикризового управління у разі виникнення кризи ліквідності (системної кризи або близької до системної); управління ринковими ризиками банку, зокрема процентним ризиком, валютним і ціновим ризиками; встановлення лімітів по ринкових ризиках і ризику ліквідності; контроль за операціями казначейства; моніторинг результатів по шести вищевказаних цілях і проведення низки управлінських заходів, які приводять структуру банківського балансу і позабалансових позицій у відповідність з його стратегічними цілями і пріоритетами довгострокової політики банку [2].

Результати дослідження. При управління ризиками варто рекомендувати наступне: використання принципу зважених ризиків; здійснення систематичного аналізу фінансового стану клієнтів банку; здійснення систе-

матичного аналізу платоспроможності і кредитоспроможності банку; застосування принципу поділу ризиків; рефінансування кредитів; проведення політики диверсифікації (широкий перерозподіл кредитів у дрібних сумах, наданих великій кількості клієнтів, при збереженні загального обсягу операцій банку); страхування кредитів і депозитів; застосування застави; застосування реальних персональних і «уявних» гарантій; хеджування валютних операцій; збільшення спектру здійснюваних операцій (диверсифікація діяльності).

Список літератури: 1. *Аристова А.* Методика оценки финансового результата банка. / А. Аристова // Банковское дело, 2002. – № 2. 2. *Мороз А.Н.* Основы банковского дела / А.Н. Мороз. – К.: Либра, 1998. 3. *Панова Г.С.* Анализ финансового состояния коммерческого банка. / Г.С. Панова. – М.: Финансы и статистика, 1966.

Поступила до редколегії 10.09.13

УДК 330.131.5

Визначення процедури антикризового управління спрямованого на зниження ризику кредитних операцій / А.В. Керімі, Р.Ф. Смоловик // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів.– Х.: НТУ «ХПІ». 2013.– № 55 (1028).– С. 176–179. Бібліогр. 3 назв.

В статье анализируются некоторые проблемы финансовой стойкости, стабильности банковской системы и обеспечение ее безопасности.

Ключевые слова: кредит, инвестиции, финансы, финансовые риски, стабильность, безопасность.

The article examines some issues of financial stability, the stability of the banking system and ensuring its security.

Keywords: credit, investment, finance, financial risks, stability, security.

УДК 330.341.1

Г.З. АБДУЛАЕВА, студент, НТУ «ХПІ»;

Р.Ф. СМОЛОВИК, канд. екон. наук, проф., НТУ «ХПІ»

АНАЛИЗ НЕКОТОРЫХ НАПРАВЛЕНИЙ ПОВЫШЕНИЯ ФИНАНСОВОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье анализируются факторы, влияющие на улучшение результатов хозяйственной деятельности, прибыли; приводятся конкретные расчеты по предлагаемым мероприятиям способствующим повышению финансовой устойчивости предприятия.

Ключевые слова: прибыль, финансы, эффективность, экономия, себестоимость.

Вступлення. Финансовые результаты хозяйственной деятельности предприятия проявляются в виде прибыли (в случае эффективной деятель-

© Г.З. Абдулаева, Р.Ф. Смоловик. 2013

ности), или убытков. Финансовый результат хозяйственной деятельности выполняет такие функции: накопления и расширенного воспроизводства, распределительную и регулируемую, стимулирующую и контрольную [1].

Цель исследования, постановка проблемы. Основной целью анализа финансовых результатов является разработка и обоснование управленческих решений, направленных на повышение эффективности деятельности хозяйствующего субъекта [2].

Материалы исследования. Задача повышения финансовой устойчивости решалась применительно к закрытому акционерному обществу «Биокон», основной вид деятельности которого – производство различных видов косметических средств. Основные данные, характеризующие результаты хозяйственной деятельности предприятия, представлены в таблице.

Таблица. Основные технико-экономические показатели деятельности предприятия

Название показателя (тыс. грн.)	2011 г.	2012 г.	Отклонение	
			Абс. тыс. грн	Относительное, %
Доход от реализации продукции	23324,0	26486,0	3162,0	13,5
Необоротные активы, тыс. грн.	7451,7	8428,0	977,0	113,1
Собственный капитал, тыс. грн.	12070,0	14114,0	2044,0	117,2
Долгосрочные обязательства,	1164,0	1198,0	34,0	102,9
Текущие обязательства, тыс. грн.	1255,0	1875,0	620,0	149,4
Чистый доход от реализации продукции (товаров, работ, услуг), тыс. грн.	19451,0	22195,0	2744,0	114,1
Себестоимость реализованной продукции, тыс. грн.	13441,0	15970,0	2529,0	118,8
Валовая прибыль, тыс. грн.	6009,0	6225,0	216	103,6
Прибыль от операционной деятельности, тыс. грн.	2726,0	3067,0	341,0	112,5
Чистая прибыль, тыс. грн.	1701,0	2202,0	501,0	129,4
Дебиторская задолженность за товары, работы, тыс. грн.	636,0	598,0	-38,0	-5,9
Дебиторская задолженность по выданным авансам, тыс. грн.:	280,0	193,0	-87,0	-31,0
Кредиторская задолженность за товары, работы, тыс. грн.	44,0	424,0	380	863,0

Результаты исследования. На основании данных таблицы 1 можно сделать вывод, что предприятие работает прибыльно, поскольку увеличилась выручка от реализации продукции (товаров, работ, услуг) на 14,1%, увеличилась валовая прибыль и прибыль от операционной деятельности, увеличилась чистая прибыль предприятия на 29,4%.

Операционные затраты на производство продукции по их элементам позволяют сделать следующие выводы: наибольшая часть затрат – это материальные затраты, они составили 13499 тыс. грн. и значительно увеличились в 2012 году сравнительно с 2011 на 24,4% в связи с ростом цен на материальные ресурсы.

Затраты на оплату труда увеличились на 20% за счет увеличения минимального уровня среднемесячной зарплаты.

Амортизация уменьшилась на 16,6%, а другие операционные затраты увеличились в 2012 году на 62,2% в сравнении с 2011 годом.

Динамика структуры операционных затрат позволяют сделать вывод, что наибольший удельный вес занимают материальные и трудовые затраты. Расчет показателей, характеризующих финансовое положение предприятия, позволяет сделать выводы: на протяжении отчетного периода коэффициент финансовой независимости предприятия снизился на 0,98%. На каждую гривну собственных средств предприятия на начало отчетного периода приходилось 0,221 грн. привлеченных средств, на конец отчетного периода – 0,233 грн., что подтверждает вывод о достаточном уровне финансовой стойкости предприятия. Однако, для данного предприятия характерен низкий уровень маневренности собственного капитала, который обусловлен высоким удельным весом собственных средств в структуре пассивов предприятия.

Положительным является увеличение данного коэффициента в динамике. Однако предприятие имеет кредиторскую задолженность, которая значительно возросла, а также дебиторскую задолженность, которая значительно уменьшилась, т.е. можно предположить, что улучшилось состояние расчетов с потребителями продукции предприятия [3].

Выводы. В современных условиях каждое предприятие решает задачу поиску резервов, направленных на стабилизацию финансового состояния. К основным направлениям можно отнести: увеличение доли рынка,

увеличение объема производства, снижение затрат на производство продукции и другие.

Резервы роста прибыли – это количественно измеримые возможности ее увеличения за счет роста объема реализации продукции, уменьшения затрат на производство и реализацию, снижение внереализационных затрат, совершенствование структуры произведенной продукции [4].

Кроме того, чтобы улучшить финансовые результаты предприятия и оказывать содействие в реализации выявленных резервов также возможно применить следующие мероприятия: рассмотреть и устранить причины возникновения перерасходов финансовых ресурсов таких, как материальные и трудовые в структуре операционных затрат предприятия. Внедрение указанных мероприятий позволит выявить резервы, направленные на улучшение результатов хозяйственной и финансовой деятельности предприятия.

Список литературы: 1. Кононенко О. Анализ финансовой отчетности / О. Кононенко. – Х.: Фактор, 2005 – 156с. 2. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 3-є вид., перероб. та доп. – Житомир: ЖІТ, 2001. 3 Савицькая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / 4-е изд., перераб. и доп. – Минск: ТОО «Нове знання», 2000. 4. Шеремет А.Д. Методика финансового анализа / А.Д. Шеремет. – М.: Инфра, 1999.

Поступила в редколлегию 21.09.13

УДК 330.341.1

Анализ некоторых направлений повышения финансовой стойкости предприятия / Г.З. Абдулаева, Р.Ф. Смолоник // Вісник НТУ «ХП». Серія: Інноваційні дослідження у наукових роботах студентів. – Х.: НТУ «ХП». 2013. – № 55 (1028). – С. 179–182. Бібліогр.: 4 назв.

У статті аналізуються фактори, що впливають на поліпшення результатів господарської діяльності, прибутку; приводяться конкретні розрахунки по запропонованих заходах сприятливого підвищенню фінансової стійкості підприємства.

Ключові слова: прибуток, фінанси, ефективність, економія, собівартість.

The article analyses factors, influencing on improving economic performance, profit; provides specific calculations on the proposed activities for improving the financial sustainability of the enterprise.

Keywords: profit, finance, savings, cost effectiveness.